

IV. DE TANDHEELKUNDIGE GROOTHANDEL

De oudsten onder ons zullen zich vermoedelijk nog herinneren hoe indertijd een vertegenwoordiger van de firma Poulson uit Hamburg nu en dan in de grote steden in een hotel een expositie hield tot verkoop van handinstrumenten en kunststanden.

Voor de paar honderd tandartsen in den lande werd dit als voldoende beschouwd. Eerst in het laatst van de vorige eeuw overtuigde collega Fuyt, toen jeugdig assistent aan het Tandheelkundig Instituut in de Witte-vrouwenstraat, de Gebroeders Tholen, grossiers in horloge-artikelen in de Boothstraat te Utrecht, van de mogelijkheden, gelegen in het beginnen van een dental depot in de Domstad.

En zo werd de zaak in de Boothstraat voor een deel gevuld met tandheelkundige utensiliën en kreeg de firma toestemming om in het kamertje van de conciërge in het Instituut een grote brandkast te plaatsen, waarin een niet gering gedeelte van het toen aanwezige materiaal kon worden geborgen!

Door het snelle stijgen van het aantal studenten bleek meer en meer hoe juist het advies van Fuyt geweest was; meerdere firma's volgden en in betrekkelijk korte tijd ontstonden de perfect ingerichte dental depots, zoals wij die tot 1940 hebben gekend; waar een uitstekende service er voor zorgde dat de practicus op zijn wenken werd bediend en waar de student alles kon verkrijgen wat de docenten nuttig en nodig oordeelden.

Ook hier echter ontstonden toestanden als in een vorig artikel ontwikkeld voor het laboratoriumwezen; concurrentie en zwakke broeders maakten dat er situaties bekend werden, die een gezonde ontwikkeling van het bedrijf niet bevorderden en de wens kwam naar voren ook hier geordende toestanden in het leven te roepen in het belang van alle partijen en met name ook tot bestrijding van het euvel der hand over hand toenemende kwakzalverij.

Een en ander had tot gevolg, dat men op instigatie van onze Maatschappij kwam tot een organisatie der dental dephouders, wier Bestuur vanzelfsprekend gemakkelijk contact verkreeg met de leiding der Maatschappij, waar de mogelijkheden werden besproken om te komen tot onderlinge overeenstemming over de te volgen gedragslijn.

Ook hier werd de oorlog spelbreker; de tandartsenorganisatie verdween tijdelijk van het toneel en de handel werd uiteraard op alle moge-

lijke manieren aan banden gelegd. De goederen werden schaarser en schaarser, de dental depots konden niet dan met de grootste moeite de tandartsen helpen aan wat zij het allermeeft nodig hadden.

De in de oorlog gestichte *Rijksbureaux en Prijsbeheersing* waren de intermediairs tussen handelaren en verbruikers en voor de tandheelkunde was het Rijksbureau voor Genees- en Verbandmiddelen het orgaan, dat toestemming moest geven voor al hetgeen op dit gebied verlangd werd.

Dit Bureau, dat vooral pharmaceutisch was ingesteld, miste ten enenmale de krachten die hier vruchtdragend hadden kunnen werken; wie onzer denkt niet geërgerd terug aan de nodeloze moeilijkheden op onze weg gelegd in een tijd toen het toch al allerminst eenvoudig was om de patiënten ook maar elementaire hulp te verschaffen?

De daardoor ontstane bureaucratische omslag, die tot heden bleef bestaan maakte alles niet alleen onnodig veel ingewikkelder, maar veroorzaakte tevens een stagnatie in de bestaande mogelijkheden, waarvan wij heden ten dage nog het slachtoffer zijn.

Het maakte tevens een voortdurend contact nodig tussen de dental handel, het Rijksbureau en de Prijsbeheersing en ook alweer door de verlamming van het Maatschappij-werk ontstond een toestand, waarbij over ons en zonder ons beslist werd, een toestand die op het huidige ogenblik — na bijna vijf jaren — nog niet noemenswaard veranderd of verbeterd is.

Zo kon het derhalve gebeuren, dat op het moment waarop de van alles beroofde tandheelkunde zo snel mogelijk behoorde te worden voorzien van datgene wat voor een goede uitoefening van de tandheelkunde noodzakelijk was, outsiders decreteerden wat er wel en niet mocht worden ingevoerd. Een ondeskundig Rijksbureau en een nog ondeskundiger Prijsbeheersing waren de lichamen, waartoe de handel zich moest wenden; de tandheelkundige organisatie bleef uitgeschakeld.

De gevolgen bleven dan ook niet uit. Veel van wat dringend nodig was, bleek niet te krijgen. Materiaal dat gemist kon worden werd aangekocht, de prijzen werden willekeurig vastgesteld. Een bepaling — overigens begrijpelijk — dat wat in Nederland vervaardigd werd niet mocht worden ingevoerd — had tengevolge, dat wij werden opgescheept met artikelen, die practisch niet bruikbaar waren en het peil van onze verrichtingen verlaagden.

Geen wonder dat de ontstemming in tandartsenkringen hand over hand toenam en men verweet de dental handel van alles en nog wat, terecht en vaak ten onrechte, want door het ontbreken van het zo nodige contact, wist ten slotte niemand meer in hoeverre zijn grieven gegrond waren en wat het ergste is, ook de mogelijkheid ontbrak veranderingen ten goede aan te brengen.

Het wordt, in het belang van alle partijen, de hoogste tijd dat hierin ten snelste verandering komt. De professie zal de handel ervan moeten doordringen, dat *zij en zij alleen* heeft te bepalen wat nuttig en nodig is zolang een vrije invoer van alle artikelen nog onmogelijk is en door een in te stellen commissie, die het vertrouwen van beide partijen heeft, ge-

zamenlijk zal moeten komen tot een voor allen zo bevredigend mogelijke oplossing, op de bovenbedoelde wijze!

De handel in tandheelkundige benodigdheden in Nederland, met een tot de oorlog zo eervol verleden, die zoveel heeft gedaan voor de materiële ontwikkeling van de mogelijkheden der moderne tandheelkunde, zal stellig bereid worden gevonden hiertoe con amore mede te werken.

In het belang van onze patiënten, van ons zelf en van die handel is het daarom te wensen, dat zo spoedig mogelijk tot een gezonde samenwerking wordt overgegaan.

Militaire Tandheelkunde

Naar aanleiding van de reacties op ons opstel over bovengenoemd onderwerp in het Novembernummer, waarin ons van meerdere zijden adhaesie werd betuigd, is het schrijver dezes meer dan ooit onbegrijpelijk, dat men in de jaren na de bevrijding, waar enige honderden voor de Militaire Dienst zijn opgeroepen, nog nimmer gekomen is tot het oprichten van een Vereniging van Reserve Officieren Tandartsen, die wij vroeger ook gekend hebben.

Immers, dan ware het gemakkelijk mogelijk collectief wensen en grieven naar voren te brengen, die voor de enkeling moeilijk te hanteren zijn omdat hij voor persoonlijke onaangename gevolgen vreest.

Een dergelijke Vereniging, bestaande uit tandartsen, die uit eigen ervaring recht van spreken hebben, zou toch zeker het recht hebben te weten, of er nu gesaneerd moet worden en zo ja, waarom; of dit militair logisch is, ja of neen; waarom contract tandartsen, welk instituut men kent, niet meer kunnen doen dan thans het geval is; waarom de in Dienst zijnde tandartsen een groot gedeelte van hun tijd in ledigheid moeten doorbrengen en waarom dit niet door een betere organisatie voorkomen kan worden; waarom het instrumentarium niet op redelijk peil is; waarom sommigen op grond van hun leeftijd een ontslagbrief thuis krijgen en anderen worden opgeroepen en zoveel meer.

Wij geloven dat de opgeroepen collega's hun Dienst en de opofferingen die dit alles medebrengt, beter zouden dragen indien zij de stellige overtuiging hadden dat de belangen van die Dienst en daardoor tevens hun eigen belangen op betere wijze werden behartigd dan zij thans veelal menen dat het geval is.

Ch. F. L. NORD